

De Utrechtse Waarden

LANDSCHAPSCONVENANT

VRIJE LANDSCHAPSELEMENTEN

Landschapscovenant Vrije Landschapselementen "Utrechtse Waarden"

In de gemeenten Lopik, Montfoort, Oudewater en IJsselstein

De gemeente Lopik,
vertegenwoordigd door wethouder de heer G.J. Spelt,
ter uitvoering en voortzetting van het raadsbesluit d.d. 25 november 1997,

de gemeente Montfoort,
vertegenwoordigd door wethouder de heer A. Hummel,
ter uitvoering van het collegebesluit d.d. 24 juni 2008,

de gemeente Oudewater,
vertegenwoordigd door wethouder de heer dr. W.F.E. Smelik,
ter uitvoering van het collegebesluit d.d. 3 juni 2008,

de gemeente IJsselstein,
vertegenwoordigd door wethouder de heer J. H. Lappee
ter uitvoering van het collegebesluit d.d. 24 juni 2008

en

de Provincie Utrecht,
vertegenwoordigd door gedeputeerde de heer drs. R.W. Krol,

de Land- en Tuinbouw Organisatie Noord, afdeling Zuid-West Utrecht,
vertegenwoordigd door de voorzitter de heer H. Schalkwijk,

de Agrarische Natuurvereniging Lopikerwaard e.o., vertegenwoordigd door voorzitter de heer
J. van Bruchem,

de Agrarische Natuurvereniging Lange Ruige Weide e.o., vertegenwoordigd door de heer
H. Vlooswijk,

de Stichting Werkgroep Behoud Lopikerwaard,
vertegenwoordigd door voorzitter mevrouw drs. Th.M.J.M. Horsmans,

de Stichting Landschap Erfgoed Utrecht,
vertegenwoordigd door de heer drs. R. Meijers,

hierna genoemd "partijen".

1. De partijen vinden,

dat natuur- en landschapselementen een grote meerwaarde hebben voor mensen, flora en fauna;

dat ontwikkelingen in het buitengebied van de gemeenten Montfoort, Lopik, IJsselstein en Oudewater, hierna, genoemd - de Utrechtse Waarden - en de zorg om de kwaliteit van het landschap aanleiding vormden om het landschapontwikkelingsplan – hierna genoemd: LOP – op te stellen. Het LOP is in het najaar van 2005 en voorjaar 2006 door de gemeenten Montfoort, Lopik en Oudewater vastgesteld;

dat het LOP een beleidsstuk is waarin de partijen de gebiedsvisie op natuur en landschap verwoorden en dat dient als instrument om natuurontwikkeling, landschapsbeheer en plattelandontwikkeling in het buitengebied van de Utrechtse Waarden in gang te zetten;

dat het LOP tot stand is gekomen in intensief overleg met een klankbordgroep, vanaf nu genoemd: gebiedscommissie, waarin belangengroepen in het gebied vertegenwoordigd zijn, met name vanuit de landbouwsector, recreatieve, natuur- en cultuurhistorische organisaties.

dat de aanleg van nieuwe landschapselementen bij agrariërs stagneert, omdat de huidige regelgeving bij ontwikkelingen in de agrarische sector te veel als belemmerend wordt ervaren.

2. De partijen weten,

dat de huidige bestemmingsplannen buitengebied uitgaan van:

- het handhaven en beschermen van de agrarische hoofdfunctie in het gebied,
- het weren van niet-agrarische functies (voorzover nog niet bestaand),
- extensieve openluchtrecreatie,
- het streven naar onderlinge afstemming van landbouw en landschappelijke- en natuurwaarden,
- het beschermen van landschappelijke, cultuurhistorische en natuurwaarden,
- het behouden van de visuele aantrekkelijkheid van het landschap voor recreanten,
- het versterken van deze functies waar dat mogelijk is;

dat het beleid van de provincie Utrecht aangeeft dat het aanleggen van kleine landschapselementen en waterelementen en het uitvoeren van natuurvriendelijk beheer en weidevogelbeheer buiten de ecologische hoofdstructuur gewenst is;

dat het ruimtelijke ordeningsbeleid van de provincie ruimte laat om door middel van convenanten afspraken te maken over het al dan niet opnemen in bestemmingsplannen van nieuwe natuur- en landschapswaarden, die door inspanningen van particuliere grondeigenaren zelf zijn ontstaan;

dat de provincie van mening is dat een soepele toepassing van de planologische regelgeving in ruime mate kan bijdragen aan de totstandkoming van nieuwe natuurwaarden, zoals aangegeven in de notitie Witte Gebieden, vastgesteld bij het besluit d.d. 11-09-1996 van Provinciale Staten van Utrecht;

dat de eerder afgesloten landschapconvenanten van de gemeente Lopik en de gemeente Oudewater gelden en hiermee vernieuwd worden;

dat voor landschapselementen groter dan 1000 m² de boswet geldt. Vrijgesteld van de Boswet zijn: hout op erven en tuinen (erf- en randbeplanting bij meer dan 60% struikvormers), Italiaanse populieren, lindes, paardekastanjes, treurwilgen, vruchtbomen, windschermen langs boomgaarden en eenrijige beplanting van wilgen of populieren langs wegen en landbouwgronden. Bij elementen groter dan 1000 m² of rijen groter dan 20 stuks (laanbeplanting) moet voor aanplant vrijstelling van herplantplicht in het kader van de Boswet worden aangevraagd. Dit geeft de grootste zekerheid en bescherming voor de eigenaar.

3. De partijen sluiten dit convenant om aanleg en onderhoud van kleine landschapselementen op agrarische grond te bevorderen onder voorwaarde dat deze geen planologische belemmeringen vormen voor de ontwikkeling van de agrarische sector.

Begrippen:

Landschapselementen zijn afzonderlijk te onderscheiden elementen met een natuurwetenschappelijke, visueel-ruimtelijke en/of cultuurhistorische waarde en soms ook geomorfologische en geologische waardevolle objecten. De onderscheiden elementen bestaan uit vlak-, punt-, of lijnvormige elementen die in grootte sterk uiteenlopen. Als concrete voorbeelden zijn te noemen erfbeplantingen, hoogstamboomgaarden, bosjes, knotbomen, houtsingels, botanisch beheerde oevers en landjes, plasbermen en poelen. Landschapselementen kunnen planologisch beschermd zijn.

Vrije landschapselementen zijn kleine landschapselementen van maximaal 0,5 ha groot, die zijn ontstaan na 30 juni 2008 in het kader van de Gebiedsontwikkeling in de Utrechtse Waarden, of die al in eerder afgesloten convenanten zijn opgenomen. Deze nieuwe elementen zijn niet planologisch beschermd.

4. De partijen komen overeen dat

zij herstel en beheer van bestaande landschapselementen en aanleg en beheer van nieuwe landschapselementen willen stimuleren. Dit gebeurt op basis van vrijwilligheid, waarbij in principe provinciale- dan wel rijksregelingen een financiële bijdrage leveren bij de aanleg en het onderhoud van landschapselementen;

de gebiedscommissie en provincie fondsen ter beschikking stellen om aanleg en beheer van nieuwe landschapselementen, die passen binnen het Landschapontwikkelingsplan, te stimuleren;

zij met dit convenant zich inspannen om bij de aanleg van nieuwe landschapselementen belemmeringen voor de ontwikkeling van de agrarische sector, die voortkomen uit de bestaande regelgeving – ook wel genoemd planologische schaduwwerking – te voorkomen;

zij zich inspannen om nieuwe landschapselementen aan te melden;

dit convenant geldt voor een periode van 25 jaar.

De partijen spreken af, dat

- de eigenaar een nieuw landschapselement moet aanmelden bij de gemeente voor de registratie als vrij element. Bij aanplant groter dan 1000m² en lijnbeplantingen van meer dan 20 bomen moet de eigenaar bij aanplant via de provincie Utrecht ook een vrijstelling aanvragen van de herplantplicht volgens de Boswet. De intentie van de provincie is om deze vrijstelling te verlenen,
- vrije landschapselementen, die aangelegd worden in het kader van dit convenant, door de gemeente worden vastgelegd door een plantekening met eventueel de bijbehorende onderhoudsovereenkomst kleine landschapselementen,
- de gemeenten vrije landschapselementen niet in een bestemmingsplan opnemen; de gemeente streeft bij de herziening van een vigerend bestemmingsplan of bij de opstelling van een nieuw bestemmingsplan naar implementatie van dit convenant. De provincie spreekt de intentie uit om deze omgang met het bestemmingsplan te accepteren;
- vrije landschapselementen geen invloed hebben op de bestemming van het gebied waarin deze elementen liggen;
- er geen aanlegvergunning of kapvergunning nodig is om vrije landschapselementen te mogen graven, aanplanten of verwijderen. Deze werkzaamheden moeten wel schriftelijk bij de gemeente gemeld worden;

De partijen spreken verder af dat

op landschapselementen die volgens andere regelgeving, zoals herplant, waardedaling, landinrichting of compensatie worden gerealiseerd, de bepalingen uit dit convenant niet van toepassing zijn;

de Gebiedscommissie de Utrechtse Waarden éénmaal per jaar overlegt over de voortgang van dit convenant en alles wat daarmee samenhangt (zoals bijvoorbeeld registratie en

evaluatie). Zo nodig kan in onderling overleg door partijen een externe deskundige om een advies worden gevraagd;

als de voortgang stagneert of zich gewijzigde omstandigheden voordoen, de partijen met elkaar overleggen, waarbij zij zich maximaal zullen inspannen om gezamenlijk tot een aanpassing, wijziging of herziening van dit convenant te komen.

Dit convenant is getekend op 30 juni 2008 door;

Gemeente Lopik,

Dhr. G.J. Speff

Gemeente Montfoort,

Dhr. A. Hummel

Gemeente Oudewater,

Dhr. dr. W.F.E. Smelik

Gemeente IJsselstein,

Dhr. J.H. Lappee

Provincie Utrecht,

Dhr. drs. R.W. Krol

Agrarische Natuurvereniging Lopikerwaard e.o.

Dhr. J. van Bruchem

Agrarische Natuurvereniging Lange Ruige Weide

Dhr. H. Vlooswijk

Land- en Tuinbouw Organisatie Noord, afdeling Zuid-West Utrecht

Dhr. H. Schalkwijk

Werkgroep Behoud Lopikerwaard,

Mw. drs. Th. M.J.M. Horsmans *in de Boer*

Stichting Landschap Erfgoed Utrecht,

Dhr. drs. R. Meijers *ter Maaten*